

Finantsministeren: Den sidste ærede Taler har rettet det Spørgsmaal til mig, hvorvidt Regjeringen med Hensyn til de succesfulde Afhændelser af det kongelige Bøndergods paa Domainerne har paataenkt at anvende en mere hensigtsmæssig Fremgangsmaade end den, som hjemles ved Resol. af 1ste Juli 1846. Da det Svar, som jeg skulde kunne give ved en senere Behandling af denne Sag, ikke vilde blive af anden Bessaffenhed, end det jeg strax kan give, saa foretrækker jeg at svare strax herpaa. Jeg har aldrig hørt til dem, som i nogen særdeles Grad har bifaldet Resolutionen af 1ste Juli 1846, da den blev givet, og langt mindre bifalder jeg den nu; men paa den anden Side maa jeg være meget varsom med at udtale mig om, hvad jeg for Fremtiden vil gjøre, inden jeg har havt den Bestyrelsesgreen saa længe under mig, at jeg har seet mig istand til at fatte en bestemt Mening i saa Henseende; og her er da saa megen større Anledning for mig til Forsigtighed, som den Plan, der skulde træde istedetfor bemeldte Resolution, ikke eensidig kunde afhænge af Regjeringen, men maatte gjøres til Gjenstand for Lovgivningens Behandling.

Jeg skylder imidlertid at meddele den ærede Taler, at der fra min Side intet Særdeles vil være at erindre, eller at jeg kan tænke mig, at der nogensinde vil blive Noget at erindre imod at søge at fremme det kongelige Bøndergods Overgang til Selveiendom, istedetfor til Arvefæste efter Resolution af 1ste Juli 1846. Men min Mening om Detaillen i saa Henseende maa jeg have mig forbeholdt, indtil det Tidspunkt er kommet, da jeg kan fremkomme med et Lovforslag til Rigsdagen desangaaende. Jeg vil imidlertid tilføie, at naar den ærede Taler har meent, at de Licitationer, som skulde have fundet Sted ifølge bemeldte Resolution, skulde have været saa ugunstige for Bedkommende, at det maatte føre til deres Ruin, saa kan jeg, efter Alt, hvad der foreligger mig desangaaende, ikke give den ærede Taler Ret heri; om jeg i Løbet af et Aar skulde komme til en noget anden Anskuelse, det kan jeg ikke vide; men efter Bessaffenheden af de Klager, som hidtil have været mig forelagte, maa jeg benægte, at det er Tilfældet.

Jeg kan hertil føie, at der fra Regjeringens Side er truffet al den Foranstaltning, som i de enkelte Tilfælde var mulig, for at lette Bedkommende Overtagelsen af deres Fæstesteder til Arvefæste, idet nemlig den contante Betaling, som fordres udbetalt paa Kjøbesummen, istedetfor at Resolutionen af 1846 paabyder, at det hele Capitalbesøb skal udbetales, nu er blevet meget nedsat, og Bedkommende kunne slippe med strax at erlægge en forholdvis ringe Sum og afdrage det øvrige i en lang Række af Aar. Jeg troer, at der i saa Henseende er truffet al den Foranstaltning som kan være forenelig med nogenlunde Sikkerhed for Statskassen; og vi maa vel erindre, at saa gjerne man kan unde Kronens Bønder det godt, og ville arbejde hen til at skaffe dem deres Steder paa billige Vilkaar, det være sig enten til Arvefæste eller Selveiendom, saa maa det dog ikke lades ude af Betragtningen, at det er Statens Eiendom, som bestyres, og at de Skridt, som den private Godseier ledet af sin Jøelse kan gjøre, dem er Bestyrelsen af de Kongl. Domainers ikke berettiget til at foretage. Forsaa vidt der skulde være enkelte mindre gunstige Betingelser i de Arvefæstesteder, der ere meddeelte Kronens Bønder, skal jeg lade det være mig maalt paaliggende at undersøge, om der i saa Henseende kunde være Noget, som kunde trænge til en Omordning, men jeg skal ikke videre gaae ind paa Detaillen deraf, da jeg antager, at den ærede Talers Uttring, ifølge hans egne Udtryk, kun sigtede til at henlede min Opmærksomhed derpaa. Naar jeg ikke har udtalt mig saaledes med Hensyn til Licitationer over Kongl. Eiendomme til Bortforpagtning, som den ærede Taler havde ønsket, og naar jeg navnlig ikke med Bestemthed har udtalt mig saaledes, at jeg betragtede Billigheds-Hensyn som aldeles udelukkede, er dette skeet med velberaad Hu. Jeg har i et Par givne Tilfælde, som Comitee-Betænkningen gav mig Anledning til specielt at udtale mig over, yttret, at jeg ikke fandt mig bundet ved de Tilfagn, der forelaa fra Fortiden; men paa den anden Side maa jeg reservere mig imod, at jeg i den Grad vilde binde Hænderne paa mig med Hensyn til den Bestyrelses-Green, som er mig over-